مجله علوم پزشکی رازی دوره ۳۰، شماره ۱، فروردین ۱۴۰۲ http://rjms.iums.ac.ir

مقاله پژوهشی

ارائه مدل وضعیت سلامت و بهداشت محیط‌های تندرستی

سمیه مهرابیان: گروه تربیت بدنی علوم ورزشی، واحد علی آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران

ناصر بای: گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد آزادشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، آزادشهر، ایران (* نویسنده مسئول) nbay@ut.ac.ir

اکرم اصفهانی نیا: گروه تربیت بدنی علوم ورزشی، واحد علی آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران

چکیده

زمینه و هدف: رعایت کردن بهداشت و سلامت از مهم ترین عامل سلامتی جسم و روان در محیطهای ورزشی محسوب می‌شود، لذا هدف مطالعه ارائه مدل وضعیت سلامت و بهداشت محیطهای تندرستی بود.

روش کار: روش پژوهش اکتشافی بود که جامعه‌ی آماری بخش کیفی شامل نخبگان و صاحب‌نظران دانشگاهی حوزه مدیریت بود و جامعه‌ی آماری بخش کمّی شامل فعالان و د ستاندرکاران با شگاه‌های ورز شی، اعم از مربی، مدیر، ورز شکار بودند. طبق فرمول نمونه‌گیری کوکران تعداد ۳۸۴ نفر به صورت تصادفی از افراد در دسترس مذکور انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسش نامه محقق‌ساخته حاصل از مصاحبه نیمه ساختاریافته بود.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد که ۳۰ مقوله؛ ۱۶۹ کد مفهومی و ۱۷۱ گویه در ابعاد ۶ گانه مدل پارادایمی به صورت شرایط علّی (۵ مقوله، ۳۶ مفهوم و ۳۷ گویه)، پدیده اصلی و مرکزی: مدیریت HSE در باشگاه‌های ورز شی (۳ مقوله، ۱۴ مفهوم و ۱۵ گویه)، راهبردها (۳ مقوله، ۲۸ مفهوم و ۲۸ گویه)، شرایط زمین ضه‌ای (۷ مقوله، ۴۱ مفهوم ۴۱ گویه)، شرایط مداخله‌گر یا میانجی (۶ مقوله، ۳۰ مفهوم و ۳۰ گویه) و پیامدها (۶ مقوله، ۲۰ مفهوم و ۲۰ گویه) جای گرفتند و برازش مدل پژوهشی (GOF=۰/۶۸۶) در حد مناسب ارزیابی شد.

نتیجه‌گیری: به طور کلی به مدیران، سیاست‌گذاران در باشگاه‌های ورز شی کشور پیشنهاد می‌گردد که با پیاده‌سازی برنامه‌های عملیاتی مناسب، جهت اجرای راهبردهای منتج از این پژوهش، سعی در افزایش هر چه بهتر و بیشتر پیامدهای مذکور و نیز اصلاح برخی فرآیندهای بازدارنده پیامدهای حاصله در بهره‌گیری از مدل مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی کشور کوشا باشند.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی ندارد.

کلیدواژه‌ها

بهداشت،

سلامت،

محیط تندرستی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۱/۱۶

تاریخ چاپ: ۱۴۰۲/۰۱/۱۹

شیوه استناد به این مقاله:

Mehrabian S, Bai N, Esfahani Nia A. Presenting the Model of the State of Health and Hygiene of Health Environments. Razi J Med Sci. 2023;30(1): 10-28.

*انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC-SA 3.0 صورت گرفته است.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

Razi Journal of Medical Sciences. 2023;30(1):10-28. http://rjms.iums.ac.ir

Original Article

Presenting the Model of the State of Health and Hygiene of Health Environments

Somayeh Mehrabian: Department of Physical Education, Aliabad Katoul Branch, Islamic Azad University, Aliabad Katoul, Iran

Nasser Bai: Department of Physical Education, Azadshahr Branch, Islamic Azad University, Azadshahr, Iran (*Corresponding Author) nbay@ut.ac.ir

Akram Esfahani Nia: Department of Physical Education, Aliabad Katoul Branch, Islamic Azad University, Aliabad Katoul, Iran

Abstract

Background & Aims: Despite various efforts in various countries and institutions, global warming has increased, animal species are becoming extinct, the sea level has decreased and the temperature has also fluctuated; therefore, no organization in the current situation can fulfill its mission without environmental concerns. On the other hand, empirical evidence in the field of sports shows that the earth has generously provided all its assets to the athletes, from its unattainable peaks to the raging rivers, forests, springs, and endless oceans, but in the meantime, the athletes do not care about the environment as much as they should. Have not had during the last two decades, special attention has been paid to the impact of sports organizations and their responsibility towards the environment at the policy-making levels of countries that seek to achieve sustainable development goals. Sports organizations, sports leagues, and other sports administrations at the international level, in addition to implementing venue management programs to maintain the health and safety of athletes and gain their material benefits, implement several programs in the field of environmental protection. The integrated combination of health, safety, and environment (HSE) is one of the homogeneous and effective structural factors and puts people in a measured relationship with others and the surrounding environment. The wise arrangement of these three issues has a constructive cultural and psychological reflection among the people of the society and provides a very suitable motivation for creating appropriate behavior and befitting a good life and promoting social interactions at a high level. The three issues of health, safety, and environment are one category that has mutual effects. The ultimate goal of each of these three issues is to preserve human health and life. Since humans are part of the environment, any factor that threatens human health is ultimately considered a threat to the environment. One of the necessities of combining these three issues is to prevent parallel work and reduce related costs. Today, many countries believe that paying more attention to the HSE category will lead to significant success in sports; because by using integrated HSE management, many problems and costs can be eliminated and a higher level of quality can be experienced in sports. Based on the sports experiences in developed countries, it should always be remembered that the implementation of HSE in a society is a sign of civilization and the level of culture of the people of the society. The results of the investigation on the HSE management system in sports venues are effective and necessary to create a safe and comfortable environment for spectators and help to create stability and peace in sports environments and the development of green sports throughout the country, and sports policymakers can operationally use the results. Take advantage of it and while strengthening the pillars of sustainable development, make a great contribution to strengthening the country's sports power.

Keywords

Health,

Health,

Wellness Environment

Received: 05/02/2023

Published: 08/04/2023

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

Methods: The research method was exploratory, the statistical population of the qualitative part included academic elites and experts in the field of management, and the statistical population of the quantitative part included the activists and workers of sports clubs, including coaches, managers, and athletes. According to Cochran's sampling formula, 384 people were randomly selected from the available people. The data collection tool was a researcher-made questionnaire resulting from a semi-structured interview. According to the coding method of Strauss and Corbin, qualitative data analysis was done in line with the grand theory strategy in the form of 3 stages open coding, central coding, and selective coding. At first, with the help of the methodology of the theory derived from the data and the analysis of the texts resulting from in-depth interviews and the systematic review of the studies, the results of open, central, and selective coding are described, and then the paradigm model of the research phenomenon arising from the data method of the foundation, the models proposed by the researcher and also the antecedents. And the implications of the development of the HSE management model in sports clubs are presented as a result of the research results. All interviews are recorded and after conducting each interview, data analysis is done in order to base the model. The results of this stage are used to compile the final model with the structural equation modeling technique in SmartP software. L. S was done. This method is a complex mathematical and statistical combination of factor analysis, multivariate regression, and path analysis, and then the model was checked for quality, both the external model and the internal model were examined, and the reliability and validity indices of the external model were The standards were compared and at the end, the overall quality of the PLS model was evaluated.

Results: The research findings showed that in 30 categories; 169 conceptual codes and 171 items in the six dimensions of the paradigm model in the form of causal conditions (5 categories, 36 concepts, and 37 items), the main and central phenomenon: HSE management in sports clubs (3 categories, 14 concepts, and 15 items), strategies (3 categories, 28 concepts, and 28 items), contextual conditions (7 categories, 41 concepts, and 41 items), intervening or mediating conditions (6 categories, 30 concepts, and 30 items) and consequences (6 categories, 20 concepts, and 20 items) and the fit of the research model (GOF = 0.686) was evaluated as appropriate.

Conclusion: In general, the results show that all human actions, including industrial, civil, and sports activities, should be at the service of man in order to improve the level of his material and spiritual life. In addition to its human and ethical framework, HSE can also be considered economically. Paying attention to HSE from the point of view of sports and in the field of sports competitions and having competitive advantages in sports means paying attention to all aspects of health, safety, and health of athletes and those who work in this environment to improve work processes in To increase performance. Therefore, it is suggested that more efforts should be made by more efficiently providing the tasks of the expert force in developing an integrated model (HSE) in sports venues.

Conflicts of interest: None
Funding: None

Cite this article as:

Mehrabian S, Bai N, Esfahani Nia A. Presenting the Model of the State of Health and Hygiene of Health Environments. Razi J Med Sci. 2023;30(1): 10-28.

*This work is published under CC BY-NC-SA 3.0 licence.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

مقدمه

علی رغم تلاش‌های گوناگون در کشـــورها و نهادهای مختلف، گرمای جهانی افزایش یافته، گونه‌های جانوری در حال انقراض بوده، ســـطح آب دریاها کاهش یافته و دما نیز نوسان پیدا کرده است (۱)؛ لذا هیچ سازمانی در شرایط کنونی فارغ از دغدغه‌های زیست‌محیطی قادر به انجام رســالت خود نیســت (۲). از ســوی دیگر شــواهد تجربی در حوزه ورزش بیانگر آن اســـت که زمین با سخاوت تمام، همه دارایی‌هایش را در اختیار ورزشکاران گذاشـــته از قله‌های دســـت‌نیافتنی‌اش تا رودخانه‌های خروشـان، جنگل، چشـمه و اقیانوس‌های بی‌انتهایش اما در این میان، ورزشـــکاران آن‌قدر که باید دغدغه محیط زیســـت را نداشـــته‌اند (۳). در طول دو دهه‌ی گذشـــته، توجه ویژه به تأثیر ســـازمان‌های ورزشـــی و مســـئولیت آن‌ها در برابر محیط زیست در سطوح سیاست گزاری کشورهایی که به دنبال دستیابی به اهداف توسعه پایدار هستند شده است. در حقیقت، سازمان‌های ورزشی، لیگ‌های ورزشـــی و دیگر ادارات ورزشـــی در ســـطوح بین‌المللی در کنار اجرایی نمودن برنامه‌های مدیریت اماکن در راســتای حفظ ســلامت و ایمنی ورزشـکاران و کسب سود مادی خود، برنامه‌های متعددی را در زمینه حفظ محیط زیســت اجرا می‌کنند (۴). ترکیب یکپارچه بهداشـــت، ایمنی و محیط زیســـت (Environment, health, safety) (HSE) از عوامل ســـاختاری همگون و اثر بخش به شمار رفته و انسان را در ارتباط سنجیده با دیگران و محیط پیرامونی قرار می‌دهـد. چیـدمـان خردمندانه این ســـه موضـــوع، باز تاب فرهنگی و روانشناختی سازنده‌ای نیز در میان افراد جامعه داشته و انگیزه بسیار مناسبی را برای ایجاد رفتار متناسب و در خور حیات طیبه فراهم نموده و تعاملات اجتماعی را در سطح بالایی ارتقا می‌بخشد (۵). سه موضوع بهداشت، ایمنی و محیط زیســت از یک مقوله هســـتند که اثرات متقابل بر هم دارند. هدف غایی هر یک از این ســـه موضوع حفظ سلامت و زندگی انسان است. از آنجایی که انسان هم جزیی از محیط زیست است، هر عاملی که تهدید کننده ســلامت انســان اســت در نهایت تهدیدی برای محیط زیست به شمار می‌آید. یکی از ضرورت‌های ترکیب این ســه موضــوع، جلوگیری از کارهای موازی و کاهش هزینه‌های مربوط می‌باشد. چرا که نظام مدیریت فراگیر HSE یک رویکرد منظم به کاهش مخاطرات و به حداکثر رساندن فرصت‌ها را ارایه می‌دهد. در نظر گرفتن توام این سه موضوع، یعنی به کارگیری نیروی کار سالم در یک فضای سالم و با تجهیزات و دستگاه‌های ایمن و در نتیجه تولید محصولی با کیفیت بیشتر از ویژگی‌های این نظام است (۶). ضمن اینکه این سه مقوله اثرات هم افزایی بر یکدیگر دارند، اثر آن ها در بهره‌وری کار به مراتب بیشـتر و گسـترده‌تر می‌گردد. سـیسـتم مدیریت بهداشـــت، ایمنی و محیط که به‌تازگی در برخی اماکن تفریحی و مذهبی به‌خوبی در ایران اجرا می‌شود با توجه به نظر مدیران ارشـد وزارت ورزش و جوانان برای اماکن ورزشـــی تدوین و به‌عنوان قانونی اجباری به مدیران اماکن ورزشـــی ابلاغ شـــده و ابعاد آن تشـــریح گردد و استقرار آن قطعی گردد، چقدر بیشتر از ارائه امکانات و ســـخت‌افزارهای فیزیکی می‌تواند به توســـعه ورزش قهرمانی و عمومی در کشـــور کمک نموده و حوادث انسانی و زیست محیطی را به حداقل برساند (۷). با هم دیدن موضـــوعات بهداشـــت ایمنی و محیط زیســـت چارچوبی ارائه می‌دهد به نام ســـامانه مدیریت ایمنی بهداشـــت و محیط زیســـت که می‌توان بر اســـاس آن تصمیم‌گیری و توازن برقرار نمود. با معرفی استانداردها این سیستم می‌توان گامی مؤثر برای کمک به گروه‌های مدیریتی اماکن به‌منظور برقراری سلامت، ایمنی و حفظ محیط‌زیست در سالن‌ها و اماکن ورزشی برداشت (۸). امروزه بسیاری از کشورها بر این باورند که توجه بیش از پیش به مقوله HSE، باعث موفقیت‌های چشـمگیری در امر موفقیت‌های ورزشی می‌گردد؛ چرا که با به‌کارگیری مدیریت یکپارچه HSE می‌توان بسـیاری از مشـکلات و هزینه‌ها را از بین برد و ســـطح بالاتری از کیفیت را در ورزش تجربه نمود. بر اســـاس تجارب ورزشـــی در کشورهای توسعه یافته، همواره باید این نکته را به خاطر داشت که پیاده‌سازی HSE در یک جامعه نشانه تمدن و ســطح فرهنگ مردم جامعه می‌باشـد. نتایج بررســی بر روی ســیســـتم مدیریت HSE در اماکن ورزشـــی برای ایجاد محیط امن و راحت برای تماشـاچیان و کمک به ایجاد ثبات و آرامش در محیط‌های ورزشـــی و توســـعه ورزش سبز در سراسر کشور مؤثر و ضروری است و ســـیاســـتگزاران حیطه ورزش می‌توانند از نتایج آن به صورت عملیاتی بهره‌گیری نمایند و ضمن تقویت ارکان

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

توسعه پایدار به تقویت توان ورزش کشور کمک شایانی نمایند.

روش کار

این پژوهش از نظر استراتژی کیفی متوالی و اکتشافی است که با کد اخلاق IR.IAU.SARI.REC.1401.175 در کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری به تصویب رسید که در آن ابتدا با روش نظریه سازی داده بنیاد با رویکرد نظام‌مند اشتراوس و کوربین (Strauss and Corbin) به شناسایی و طراحی مدل مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی از طریق کدگذاری‌های باز، محوری و انتخابی مصاحبه‌های نیمه‌ساختار یافته با جامعه‌ی آماری شامل اساتید، صاحب‌نظران دانشگاهی و خبرگان حوزه مدیریت باشگاه‌های ورزشی، مدیران کمیته ملی المپیک و برخی معاونان وزارت ورزش و جوانان که در زمینه HSE اماکن ورزشی خبره بودند تا رسیدن به اشباع نظری جهت شناسایی مسائل، شرایط علّی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبردها و پیامدهای مدل مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی در ۵ دور مصاحبه استفاده شد. طرح تحقیق سیستماتیک (نظام‌مند) بر استفاده از مراحل تحلیل داده‌ها از طریق کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی تأکید دارد و همچنین به عرضه پارادایم (Paradigm) منطقی یا تصویر تجسمی از نظریه در حال تکوین می‌پردازد. در طی این سه مرحله و با کدگذاری داده‌ها، به تدریج از دل کدها، مفاهیم، از دل مقوله‌ها و نظریه‌ها از دل مقوله ها، نظریه بیرون می‌آید. حجم نمونه‌ی آماری ۲۵ نفر تا رسیدن به اشباع نظری از طریق مصاحبه‌های دلفی نیمه‌ساختاریافته بود؛ یعنی از نفر بیستم داده‌ها تکراری شد و کد باز جدیدی اضافه نشد. نمونه‌گیری برای انتخاب خبرگان و صاحب‌نظران، به طور تصادفی و نظری انجام شد. جامعه آماری در بخش کمی شامل تمامی رؤسا و معاونین وزارت ورزش و جوانان و اداره ورزش وجوانان شهرستان‌ها و نیز مدیران فدراسیون‌های ورزشی بود که به علت نامشخص و نامحدود بودن تعدادشان، تعداد نمونه آماری طبق جدول نمونه‌گیری کرجسی- مورگان ۳۸۴ نفر به صورت تصادفی از سراسر کشور انتخاب شدند. ساخت و اجرای پرسش نامه ارائه مدل یکپارچه مدیریت HSE باشگاه‌های ورزشی بر اساس نتایج اطلاعات به دست آمده در مرحله کیفی بود که در این بخش از پژوهش، برای سنجش متغیرهای الگوی داده بنیاد از یک پرسش نامه پژوهشگر ساخته مبتنی بر یافته‌های بخش کیفی به شرح ذیل استفاده شده است. با توجه به اخذ نظر تعداد ۲۵ نفر از متخصصین در ارتباط با سوالات پرسش نامه HSE با شگاه‌های ورزشی در مرحله کیفی پژوهش و اعمال نقطه نظر آنان در اصلاح شاخص‌ها، این پرسش نامه دارای ۱۲۹ سوال ۵ گزینه‌ای اندازه‌گیری شده است. به منظور بررسی و تعیین روایی صوری و محتوی مطلوب ابزار پژوهش، پرسش نامه با استفاده از روش دلفی، در اختیار ۱۵ نفر از اساتید فعال دانشگاهی در حوزه HSE قرار گرفت تا نظرات تخصصی خود را در مورد چگونگی نگارش گویه‌ها، محتوای پرسش نامه، ارتباط سؤال‌ها با گزینه‌ها و هماهنگی سؤالات با اهداف پژوهش اعلام کنند. در فاز بعدی با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی به منظور روایی سازه، سوالات پرسش نامه پس از اصلاحات جزئی با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و گویه‌هایی که دارای بار عاملی قابل قبول نبودند (کمتر از ۰/۳)، حذف شدند. جهت بررسی پایایی ابزار پژوهش، پرسش نامه در اختیار ۳۰ نفراز متخصصین مدیریت HSE و اساتید فعال حوزه مدیریت ورزشی و ایمنی، بهداشت و محیط زیست قرار گرفت تا نظرات تخصصی خود را در مورد چگونگی نگارش گویه‌ها، محتوای پرسش نامه، ارتباط سؤال‌ها با گزینه‌ها و هماهنگی سؤالات با اهداف پژوهش اعلام کنند. همچنین با توجه به وجود عامل زیرساخت‌ها و توانمندی های طبیعی، تعداد ۵ نفر از اساتید حوزه مدیریت ورزشی، ۵ نفر از متخصصین حوزه مدیریت HSE و همچنین تعداد ۵ نفر از اساتید رشته بهداشت، ایمنی و محیط زیست نیز به منظور اطمینان از پایایی گویه‌های پرسش نامه در بخش توانمندی‌های طبیعی ورزشی، در پژوهش حاضر حضور داشتند. نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها به روش آلفای کرونباخ نشان داد که پرسش نامه مدیریت یکپارچه HSE باشگاه‌های ورزشی

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

از ضریب پایایی مطلوب برخوردار می‌باشد (α=۰/۷) این مقدار بیش از α قابل قبول (α>۰/۷) است و نشان می‌دهد، پرسش نامه استفاده شده از پایایی و قابلیت اطمینان مناسبی برخوردار می‌باشد؛ به عبارت دیگر می‌توان بیان داشت که بین سوالات پرسش نامه هم‌خوانی وجود دا شته ا ست. برای تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و آزمون فرضیات استفاده شد. با توجه به روش کدگذاری ا شتراوس و کوربین تجزیه و تحلیل داده های کیفی در راستای استراتژی گرندد‌تئوری در قالب ۳ مرحله کد گذاری باز، کد گذاری محوری و کد گذاری انتخابی انجام شد. در ابتدا، به کمک روش‌شناسی نظریه برخاسته از داده‌ها و تحلیل متون حاصل از مصاحبه‌های عمیق و مرور نظام‌مند مطالعات، نتایج کد گذاری باز، محوری و انت خابی تشریح شده و در ادا مه الگوی پارادایمی پدیده تحقیق برخاسته از شیوه داده بنیاد، الگوهای پیشنهادی محقق و همچنین پیشایندها و پیامدهای توسعه‌ی مدل مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی، حاصل از نتایج تحقیق ارائه می‌گردد. تمامی مصاحبه‌ها ضبط شده و پس از انجام هر مصاحبه، تجزیه و تحلیل داده‌های آن به منظور پایه‌گذاری الگو صورت می‌گرف. نتایج این مرحله برای تدوین مدل نهایی با تکنیک مدل‌سازی معادلات ساختاری در نرم‌افزار اسمارت پی. ال. اس (Smart PLS3) انجام شد. این روش ترکیب ریاضی و آماری پیچیده‌ای از تحلیل عاملی و رگر سیون چند متغیره و تحلیل م سیر ا ست و سپس مدل از نظر کیفیت بررسی شده و هم مدل بیرونی و هم مدل درونی مورد بررسی قرار گرفتند و شاخص‌های پایایی و روایی مدل بیرونی با ا ستانداردها مقایسه شد و در پایان کیفیت کلی مدل PLS مورد ارزیابی نهایی قرار گرفت.

یافته‌ها

تجمیع و خلا صه م صاحبه‌ها (برآیند پا سخ‌های مورد تأیید گروه دلفی) پس از اجماع و اشباع نظری در جدول ۱ آمده است. با توجه به راهنمای ارائه شده توسط اشتراوس و کوربین (۱۹۹۸) در مورد انجام کدگذاری باز و محوری، باید گفت که ابتدا با تفکیک متن مصاحبه به عناصر دارای پیام در داخل خطوط یا پاراگراف‌ها تلاش شد تا کدهای باز ا ستخراج شوند و در مرحله بعدی آن مفاهیم در قالب مقوله‌های بزرگتری قرار گرفتند. بعد از این مرحله سعی شد که مقولات نیز در قالب دسته‌های بزرگ مفهومی طبقه‌بندی گرد ند. در مرحله دوم که کدگذاری م حوری (۱. موا نع (بازدارنده‌ها)، ۲. سوق‌دهنده‌ها یا پیش‌ران ها (تسهیل‌کننده‌ها)، ۳. انگیزاننده‌ها (انگیزش‌دهنده‌ها)، ۴. ویژگی درونی و اصلی (جذابیت‌های) طراحی مدل مدیریت HSE در

جدول ۱- برآیند پاسخ‌های مورد تأیید گروه دلفی

ردیف	ابعاد	مقوله‌ها	کدهای باز (گویه‌ها) پدیده محوری
۱	پدیده محوری	توسعه و همکاری	ایجاد و بسط گفتمان اجتماعی- فرهنگی معطوف به بنیان‌های نظری و کارکردی HSE در سطح مدنی و حاکمیتی
۲			افزایش هم‌افزایی بین بخش‌های مختلف سخت افزاری و نرم افزاری HSE
۳		مدیریت منابع انسانی	استقرار رویکرد نوین سازمانی در حوزه سرمایه انسانی جهت پاسداشت شأن انسانی و ارتقای کیفیت زندگی مردم و ورزشکاران
۴		خدمات	بهره‌مندی حداکثری از خدمات نوین در حیطه سلامت
۵		مدیریت هوشمند	اصلاح فرایندها و ساختار نظام اطلاعاتی سازمان به منظور نیل به نظام یکپارچه هوشمند در ارائه خدمات
۶		ارتقای بهره‌وری	بهبود در مدیریت مصارف و هزینه‌ها در بخش‌های مختلف HSE
۷		توسعه پایداری	تعمیق و توسعه پایداری سازمان در وجه عملکردی سلامت
۸			نیل به نظام یکپارچه هوشمند در ارائه خدمات HSE
۹			اصلاح ساختارها و فرایندها در جهت ارتقای کمّی و کیفی سطح خدمات ورزشی
۱۰			توسعه قابلیت‌ها و افزایش ظرفیت‌های سازمانی با تأکید بر ارتقای جایگاه سازمان به عنوان یک نهاد فعال اثرگذار بر بخش سلامت و HSE
۱۱			اصلاح ساختارها در بخش HSE

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

جدول ۱- ادامه

ردیف	ابعاد	مقوله‌ها	کدهای باز (گویه‌ها) شرایط علّی
۱	شرایط علّی	عوامل قانونی	عوامل قانونی و اسناد بالادستی که توجه ویژه ای به سلامت، کیفیت زندگی و مؤلفه‌های آن شده بود
۲			سیاست‌های کلی ابلاغی از سوی سامان ها
۳			رعایت مسائل اخلاقی، شرعی، قانونی و ملی در بخش HSE در اماکن ورزشی
۴			عدم وجود قوانین و مقررات مصوب و استاندارد در بخش HSE در اماکن ورزشی در شرایط بحران اجتماعی و طبیعی
۵			اجرای ضعیف برخی از برنامه های تصویب شده و عدم اجرای کامل تکالیف قانونی مرتبط با پیاده سازی HSE در اماکن ورزشی
۶		عوامل سیاسی	عوامل سیاسی مؤثر بر HSE در اماکن ورزشی
۷			تأکید قوانین بر رفع موانع پیاده سازی HSE در اماکن ورزشی
۸			کاهش نگرانی‌های خانواده‌ها با توجه به پیاده سازی HSE در اماکن ورزشی
۹			اتخاذ تدابیر اساسی در جهت اصلاح HSE در اماکن ورزشی
۱۰			تعهد مدیران و سیاستگذاران در بخش پیاده سازی HSE در اماکن ورزشی
۱۱		عوامل اقتصادی- اجتماعی	تنگناهای مالی و وضعیت نامطلوب بخش‌های مختلف کشور به ویژه در مهندسی ساخت به روز اماکن ورزشی
۱۲			مواجهه با حجم بالای بدهی‌های به جا مانده از سال‌های قبل در بخش ساخت و مهندسی ساخت اماکن ورزشی
۱۳			کاهش ارزش پول ملی به علت گرانی در ساخت پروژه های ورزشی
۱۴			جهش تورمی
۱۵			وجود تحریم‌های مختلف که مشکلاتی را برای انجام وظایف بخش های تولیدی و خدماتی ایجاد کرد.
۱۶			عدم تحقق کامل اهداف توسعه پایدار در کشور
۱۷			نگرانی‌های عموی جامعه در خصوص هزینه‌های سلامتی و هزینه های حضور در باشگاه ها
۱۸			تلاش برای بهبود فرهنگ مدیریت HSE
۱۹			آموزش فرهنگ HSE ورزشی از سطوح پایین (پیش دبستان) جهت کاهش هزینه های در آینده
۲۰		عوامل بین‌المللی	سلامتی برای همه
۲۱			تحقق پوشش همگانی سلامت
۲۲			تجربه موفق برخی کشورها در حوزه مدیریت HSE مانند انگلیس
۲۳		مشکلات (چالش‌های) حوزه HSE	ارتقاء نشانگرهای سلامتی و نگه داری ابزار در باشگاه ها
۲۴			کنترل همه‌گیری‌ها (اپیدمی‌ها و پاندمی‌ها)
۲۵			ریشه‌کنی بیماری‌ها در اماکن ورزشی
۲۶			پیشگیری، تشخیص آسیب های سخت افزاری در محیط باشگاه ها
۲۷			ارتقاء کیفیت خدمات در حوزه ورزشی
۲۸			توسعه خدمات به ورزشکاران و شرکت کنندگان در برنامه های ورزشی
۲۹			بالا بودن سهم پرداخت مستقیم از جیب مردم در باشگاه ها
۳۰			اجرای ناکامل سطح‌بندی خدمات در حوزه HSE
۳۱			پوشش ناکافی در ابعاد خدمات و هزینه‌های سلامت
۳۲			کیفیت نامطلوب خدمات در حوزه HSE
ردیف	ابعاد	مقوله	گویه (مفهوم) کدهای باز راهبردهای توسعه
۱	راهبردهای توسعه (مدل) HSE در باشگاه‌های ورزشی	راهبردهای سازمانی	گسترش نگرش مثبت به راهبرد سازمانی در بین کارکنان و مدیران
۲			ارائهٔ الگوهای سبک زندگی سالم و فعال با تسری آن در جامعه‌ی تحت پوشش ورزشکاران
۳			افزایش جذابیت خدمات بخش HSE در جامعه
۴			تدوین نظام ملی (سامانه‌ی جامع یکپارچه مبتنی بر فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات) در بخش HSE در کشور
۵		راهبردهای مدیریتی	تسهیل ورود مدیران در بخش HSE
۶			برگزاری جلسات مشترک بین سازمان‌ها و نهادهای متولی و مسئول HSE و استفاده از تجارب آن‌ها جهت توسعه‌ی بخش HSE
۷			مدیریت مناسب منابع انسانی در بخش HSE
۸			درگیرکردن مدیران تمامی سطوح (عملیاتی، میانی و ستادی) در سیاست‌گذاری و تدوین برنامه‌های توسعه‌ی خدمات بخش HSE
۹		راهبردهای حمایتی و پشتیبانی	ورود فناوری و تجهیزات به روز همگام با کشورهای پیشرو در امر HSE
۱۰			شناسایی و نیازسنجی خدمات بخش HSE و اولویت‌بندی حل چالش‌های بخش HSE طبق ظرفیت منابع انسانی و مالی سازمان
۱۱			افزایش سرمایه اجتماعی سازمان در بخش HSE
۱۲		راهبردهای مدیریتی	تعیین چشم‌انداز، مأموریت و خلق چشم‌انداز مشترک[1] (CSV) در بخش HSE در کشور
۱۳			تدوین نظام ملی (سامانه‌ی جامع یکپارچه مبتنی بر فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات) در بخش HSE
۱۴		راهبردهای ساختاری	ساختاربندی با ثبات تشکیلاتی بخش HSE در نمودار سازمانی منطبق بودن با اسناد بالادستی و استانداردهای جهانی
۱۵			تغییر، جهت‌گیری و تعامل فرا سازمانی و بین‌المللی و افزایش دانش سازمانی مدیران در بخش HSE
۱۶		راهبردهای حرفه‌ای	افزایش کمیت و کیفیت خدمات بخش HSE با تسهیل و تشویق ورود متخصصان دانشگاهی با استفاده از فرایندهای مرتبط در جامعه

باشگاه‌های ورزشی است. ابتدا مقوله اصلی تعیین شد و سپس سایر مقوله‌ها در قالب پنج خو شه بزرگ شرایط علّی، راهبرد ها، عوا مل زمی نه‌ای (درونی و در کنترل سازمان)، شرایط مداخله‌ای (محیطی و خارج از منترل

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

جدول ۱- ادامه

ردیف	ابعاد	مقوله	گویه ها (کدهای باز) شرایط مداخله‌گر
۱	شرایط مداخله‌گر (میانجی)	سیاسی (بین‌المللی)	شرایط سیاسی دولت حاکم
۲			ثبات در سیاست‌گذاری اداره ورزش و جوانان
۳			هماهنگی در تدوین اسناد ملی و محلی در توسعه سیاستگذاری در بخش توسعه HSE
۴			تدوین سیاست‌های ویژه در بخش HSE با کمیت و کیفیت مناسب در سطح محلی، ملی
۵		قانونی	تدوین قوانین حمایتی در خصوص انجام و اجرای پروتکل‌های بهداشتی و پیشگیری در باشگاه ها
۶			ایجاد قوانین حمایتی و بیمه‌ای قانونی در خصوص بحران های ناشی از کمبود HSE در محیط های ورزشی
۷		مدیریتی (ساز طلبی)	فعال‌سازی رسانه‌های ارتباطی (اطلاع‌رسانی، مشارکت اجتماعی، آموزشی و فرهنگ‌سازی) در خدمات بخش توسعه HSE
۸			ارزش‌آفرینی سازمانی از ارائه خدمات بخش HSE در اماکن ورزشی
۹		زیرساخت	افزایش کمیت و کیفیت خدمات HSE سازمان در باشگاه ها
۱۰			به‌روزرسانی تغییرات محیطی (سازمانی، فرهنگی و اجتماعی) در خش خدمات HSE
۱۱			همکاری در ارائه زیرساخت‌های خدمات HSE از سوی سازمان های درگیر در توسعه بخش HSE
۱۲		فرهنگی - اجتماعی	تصویر مثبت و سازنده از خدمات بخش در بخش HSE
۱۳			بحران‌های پیشرو (اجتماعی و سازمانی)
۱۴			افزایش تعداد جامعه کارگری
۱۵			ارتقای فرهنگ عمومی در خصوص باورهای فردی در توجه به HSE
۱۶			آموزش و پیشگیری از بیماری‌های مسری و واگیردار
۱۷		اقتصادی	جامعه کارگری
۱۸			رشد اقتصادی جامعه
۱۹			نرخ تورم و یا رکود اقتصادی کشور
۲۰			نبود ثبات اقتصادی و وجود رانت در بهره‌برداری از منابع سازمانی

سازمان) و پیامدها دسته‌بندی شدند ودر نهایت در مرحله کدگذاری گزینشی روابط بین مقولات آشکار و مدل پارادایمی نظریه برخاسته از داده‌ها فراهم آمد.

در نهایت بعد از بررسی‌های بسیار و مشورت با اساتید راهنما و چند تن از اساتید دیگر، مقوله‌ها در قالب ۳۱ مقوله و ۱۲۷ کد مفهومی مشخص شد و در دل ابعاد ۶ گانه مدل پارادایمی به صورت موجبات علّی (۵ مقوله)، مقوله اصلی و محوری: طراحی مدل مدیریت HSE باشگاه‌های ورزشی (۶ مقوله)، راهبردها (۶ مقوله) در سه سطح فردی، میانی و کلان، شرایط زمینه‌ای (۳ مقوله)، شرایط مداخله‌گر یا میانجی (۶ مقوله)، و پیامدها (۵ مقوله) در سه سطح فردی، میانی و کلان جای گرفتند و در شکل ۱ مشخص شده‌اند.

در این بخش بر اساس فرآیند کدگذاری محوری جهت تدوین گزاره‌های حکمی یا قضایای پژوهش اقدام شده است. این گزاره‌ها به روابط بین مقوله‌ها اشاره دارند:

قضیه اول: عوامل ««توسعه و همکاری»، «مدیریت منابع انسانی»، «خدمات»، «مدیریت هوشمند»، «ارتقای بهره‌وری» و «توسعه پایدار سازمان»» به عنوان عوامل اصلی و محوری در طراحی مدل مدیریت HSE باشگاه‌های ورزشی شناخته می‌شوند.

قضیه دوم: «عوامل قانونی»، «عوامل سیاسی»، «عوامل اقتصادی- اجتماعی»، «عوامل بین‌المللی» و «مشکلات (چالش‌های) حوزه سلامت و درمان» به عنوان عوامل موجده (علّی) در طراحی مدل مدیریت HSE باشگاه‌های ورزشی نقش ایفا می‌کنند.

قضیه سوم: راهبردهای «سازمانی»، «مدیریتی»، «راهبرد حمایتی و پشتیبانی»، «ساختاری» و «حرفه‌ای» کنش‌هایی برای تحقق طراحی مدل مدیریت HSE باشگاه‌های ورزشی هستند.

قضیه چهارم: محیط درونی (داخلی) به عنوان شرایط زمینه‌ای طراحی مدل مدیریت HSE باشگاه‌های ورزشی، شامل «عوامل انسان محور»، «پشتیبانی» و «عوامل کلان»، بستری خاص برای راهبردهای «سازمانی»، «مدیریتی»، «حمایتی و پشتیبانی»، «ساختاری» و «حرفه‌ای» در «توسعه طراحی مدل مدیریت HSE باشگاه‌های ورزشی» در کشور فراهم می‌آورند.

قضیه پنجم: محیط بیرونی (خارجی)، به عنوان شرایط مداخله‌گر (میانجی) طراحی مدل مدیریت HSE باشگاه‌های ورزشی، شامل: ««عوامل سیاسی

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

جدول ۱- ادامه

ردیف	ابعاد	مقوله	گویه‌ها (کدباز) شرایط زمینه‌ای
۱	شرایط زمینه‌ای	انسان محور	آگاهی افراد نسبت به رعایت بهداشت فردی در محیط ورزشی
۲			حفظ بهداشت عمومی توسط افراد
۳			اقدامات لازم جهت عدم استعمال دخانیات توسط کارکنان، مربیان و کاربران
۴			برقراری سیستمی جهت ارتباط با کاربران جهت دریافت نظرات انها در مورد مسایل بهداشتی
۵			تابلوها و علایم هشدار دهنده بهداشتی در محیط
۶			جلوگیری از ورود و پخش بوی نامطبوع
۷		پشتیبانی	استفاده نکردن از موادی که بو تولید می کنند در اماکن ورزشی
۸			اندازه گیری آلاینده ها (NOX,CH4,SOX,CO، آروماتیک ها و ذرات معلق)
۹			هزینه‌های بالای سرانه بیمه و بیمه‌ی تکمیلی پرداختی از جانب بیمه‌شدگان
۱۰			وجود تابلوها و علائم راهنمایی مناسب برای ورود به مجموعه ورزشی
۱۱			پیش بینی پارکینگ مناسب برای وسایل نقله عمومی و شخصی
۱۲			استفاده از دوربین مدار بسته برای کنترل ورود و خروج افراد به داخل سالن ورزشی
۱۳			مشخص کردن پیاده روهای مسیر منتهی به مجموعه ورزشی با رنگ متفاوت
۱۴			استفاده از رنگ تابلوها و علائم راهنما و هشداردهنده مناسب برای انعکاس نور
۱۵			آموزش در زمین چمن(سالن ورزشی)توسط مربی
۱۶			قابل تشخیص بودن درب ورودی به آسانی از کل نمای خارجی ساختمان
۱۷		کلان	استقرار مولفه های سیستم مدیریت HSE
۱۸			استاندارد سازی براساس دستورالعمل ساخت HSE اماکن ورزشی
۱۹			اثربخشی سیستم مدیریت ایمنی وبهداشت (OHSAS)در انجام کارها
۲۰			اثربخشی سیستم مدیریت HSE-MS در انجام کارها
۲۱			اثربخشی سیستم مدیریت کیفیت (ISO9000) در انجام کارها
۲۲			کارآمدی و اثربخشی پایین در ارتباط نظام آمار، برنامه‌ریزی، بودجه و مالی و پژوهش
۲۳			نقصان در کارآمدی نظام نظارت، کنترل و ارزیابی جامع و هماهنگ و اثربخش
۲۴			کارآمدی ناکافی ساختار تشکیلاتی و مدیریت فرایندهای سازمانی
۲۵			ضعف در تعامل ساختاری و اثربخش سازمان با مراجع تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری کشور
۲۶			کاستی در سازوکارهای وصول به هنگام منابع و در نتیجه ایجاد حجم بالای مطالبات و تأخیر در وصول
۲۷			نقصان در ارتباط هدفمند بین تولید و خرید خدمات HSE و مدیریت هزینه
۲۸			ناکافی بوده پوشش هزینه‌های کمرشکن ناشی از نقصان HSE در محیط ورزشی
۲۹			عدم بازنگری نظام سطح‌بندی خدمات HSE در سازمان
۳۰			داشتن پتانسیل لازم برای سرمایه‌گذاری افراد مختلف در حیطه باشگاه داری
۳۱			ظرفیت ارتقای جایگاه رفاه و تأمین اجتماعی در قوانین و اسناد بالادستی (چشم‌انداز، سیاست‌های کلی و قانون برنامه کشور و ...)
۳۲			وجود زیرساخت‌های آموزشی و پژوهشی مناسب در کشور و نیروهای متخصص به ویژه در حوزه‌های HSE
۳۳			امکان استفاده از مزایا و ظرفیت‌های عضویت در سازمان‌های بین‌المللی نظیر سازمان بهداشت جهانی
۳۴			توجه ناکافی به ایفای نقش مؤثر در توسعه فرهنگ HSE و آگاه‌سازی ذی‌نفعان و در نتیجه عدم بسط و گسترش فرهنگ HSE در بخش‌های مختلف
۳۵			ثبات سیاسی (نظام حکمرانی)
۳۶			توان گفتگو در سطح حاکمیتی و مدنی به واسطه گستردگی جغرافیایی و زمینه‌های فعالیت HSE
۳۷			ثبات شاخص‌های اقتصادی در کشور در بخش HSE
۳۸			کاهش هزینهٔ ناشی وضعیت کاری
۳۹			ثبات اجتماعی- فرهنگی سازمان در بخش استقرار HSE
۴۰			ارتقای کیفیت زندگی و خدمات در حیطه HSE

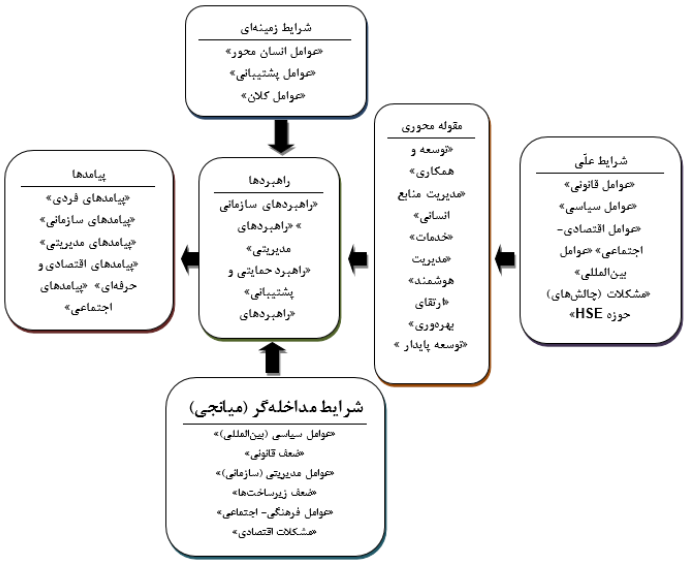
(بین‌المللی)»، «ضعف قانونی»، «عوامل مدیریتی (سازمانی)»، « ضعف زیر ساخت‌ها»، «عوامل فرهنگی- اجتماعی» و «مشکلات اقتصادی»، بستری عام برای راهبرد های «ساز مانی»، « مدیریتی»، «ح مایتی و پشتیبانی»، «ساختاری» و «حرفه‌ای» در « طراحی مدل مدیریت HSE باشگاه‌های ورزشی» در کشور فراهم می‌آورند.

ق ضیه ش شم: راهبردهای « سازمانی»، «مدیریتی»، «حمایتی و پشتیبانی»، «ساختاری» و «حرفه‌ای» در « طراحی مدل مدیریت HSE باشگاه‌های ورزشی» در

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

جدول ۱- ادامه

ردیف	ابعاد	مقوله	گویه‌ها (کدهای باز)پیامدهای به‌کارگیری مدل HSE در باشگاه‌های ورزشی
۱	پیامدهای	پیامدهای فردی	ایجاد رضایت‌مندی در مخاطبین به خصوص ورزشکاران از بخش HSE
۲			افزایش کارآیی و اثربخشی و بهره‌وری در بخش HSE
۳		پیامدهای سازمانی	ثبات در تصمیم‌گیری مدیریت منابع و HSE
۴			تأسیس پروژه های مدیریت پسماند
۵			کمک به رشد و ارتقای کیفیت و کمّیت حوزه ورزش جامعه
۶			شناساندن توانمندی‌های داخلی در عرصهٔ سلامت و اعتمادسازی در کیفیت خدمات HSE با توجه به استانداردهای بین المللی
۷		پیامدهای مدیریتی	استفاده از مصالح قابل بازیافت، غیر شیمیایی و مصالحی که با سلامت انسان در تعارض نباشد
۸		پیامدهای اقتصادی و حرفه‌ای	شناسایی فرصت های جذب گردشگران ورزشی از کشورهای همسایه
۹			استفاده از سلول های خورشیدی(انرژی پاک) در اماکن ورزشی
۱۰		پیامدهای اجتماعی	توسعه پایدار اجتماعی(احداث اماکن ورزشی چند منظوره با هدف تقویت ارتباط اجتماعی)

شکل ۱- مدل پارادایمی توسعه‌ی مدل سیاست‌گذاری در بخش درمان سازمان تأمین اجتماعی ایران

کشور ، پیامدهای «فردی»، «سازمانی»، «مدیریتی»، «اقتصادی و حرفه‌ای» و « اجتماعی» را در پی خواهند داشت.

در این بخش به توصیف گویه‌های پرسش نامه‌ی کمّی، در نمونه آماری پرداخته شده است. توصیف سؤالات پرسش نامه در قالب لیکرت ۵ ارزشی (امتیازی) بوده است به نحوی که وزن (امتیاز) گویه‌های پرسش نامه و شاخص‌های‌شان با آمار توصیفی آن نشان داد که میانگین کلیه‌ی گویه‌های ابعاد مذکور بالاتر از میانگین (۳/۸۷۸) بیشتر از (۳) هستند.

بر اساس نتایج جدول (۲) میانگین همه‌ی ابعاد پرسش نامه‌ی طراحی «مدل توسعه‌ی مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی» به تفکیک آمده است. در پرسش نامه‌ی پژوهش بالاترین میانگین مربوط به حیطه‌ی پیامدهای اجتماعی در سازه‌ی پیامدها (۴/۷۳۱) و کمترین میانگین مربوط به حیطه‌ی عوامل پشتیبانی و حمایت مالی سازه‌ی شرایط زمینه‌ای (۴/۲۶۸) است.

مطابق داده‌های حاصل در شکل ۲ تمامی بارهای عاملی سنجه‌ها در بعد (حیطه) مربوط به خود که بالاتر از ۰/۵ می‌باشند، در مدل باقی می‌مانند و سنجه‌هایی

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

جدول ۲- میانگین دیدگاه آزمودنی‌ها در مورد حیطه‌های پرسشنامه‌ی پژوهش

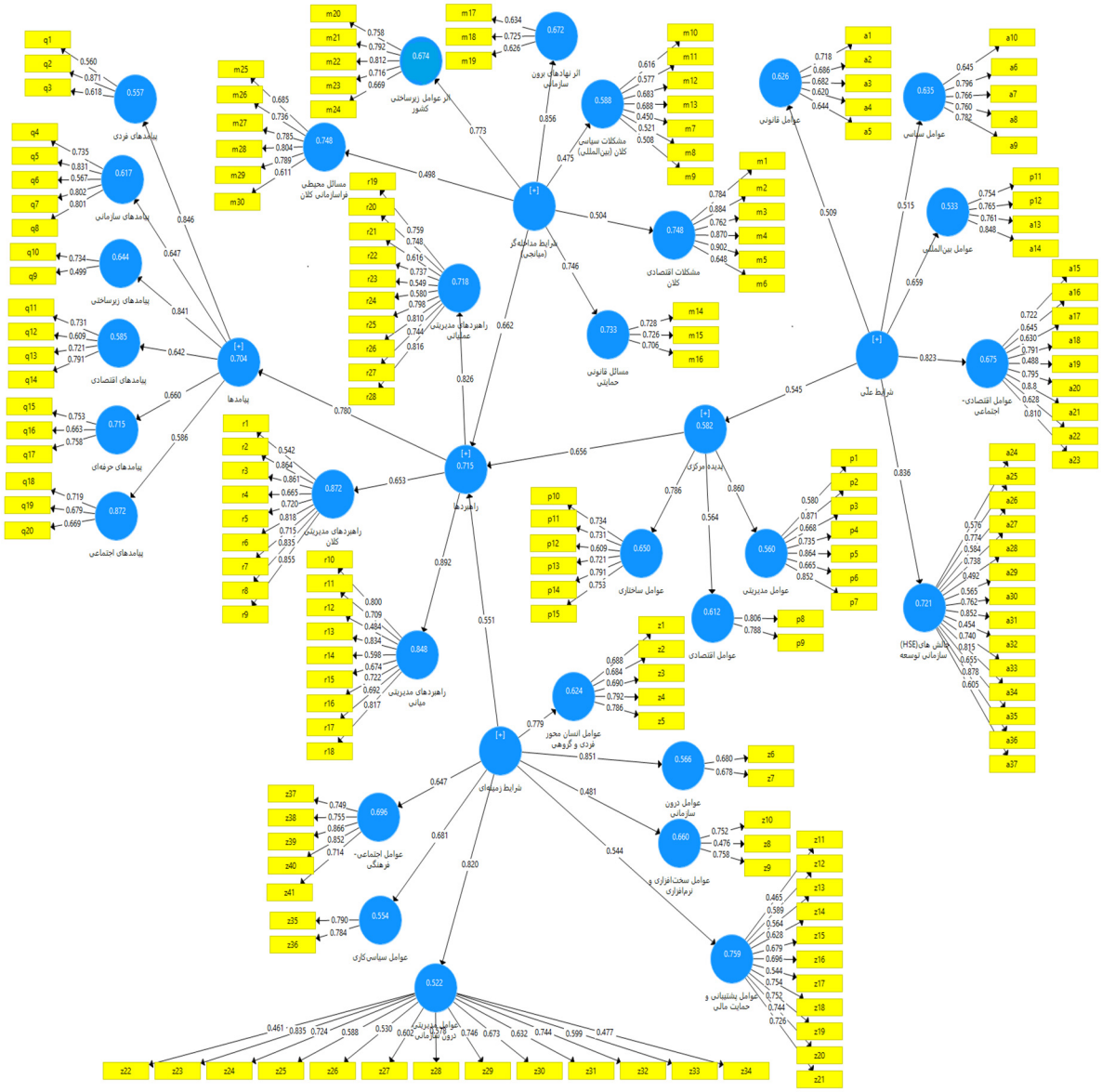
پرسش نامه	ابعاد (مقوله‌ها)	پاسخگو	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل	حداکثر
الف	پدیده اصلی و مرکزی	۳۸۴	۴/۴۱۴	۰/۱۶۵	۴/۰۸	۴/۸۴
الف۱	عوامل مدیریتیHSE	۳۸۴	۴/۵۱۹	۰/۲۲۲	۴/۰۰	۵/۰۰
الف۲	عوامل اقتصادی	۳۸۴	۴/۴۲۲	۰/۲۸۴	۳/۶۷	۵/۰۰
الف۳	عوامل ساختاری	۳۸۴	۴/۳۷۷	۰/۳۲۹	۳/۶۰	۵/۰۰
ب	شرایط علّی	۳۸۴	۴/۷۰۷	۰/۱۵۳	۴/۳۳	۵/۰۰
ب۱	عوامل قانونی	۳۸۴	۴/۷۰۸	۰/۱۶۱	۴/۲۰	۵/۰۰
ب۲	عوامل سیاسی	۳۸۴	۴/۷۰۵	۰/۲۲۷	۴/۳۳	۵/۰۰
ب۳	عوامل بین‌المللی	۳۸۴	۴/۷۱۱	۰/۱۶۴	۴/۲۹	۵/۰۰
ب۴	عوامل اقتصادی- اجتماعی	۳۸۴	۴/۷۰۴	۰/۱۷۱	۴/۲۹	۵/۰۰
ب۵	چالش‌های سازمانی توسعه HSE	۳۸۴	۴/۷۰۹	۰/۲۱۰	۴/۳۳	۵/۰۰
ج	شرایط زمینه‌ای	۳۸۴	۴/۳۶۴	۰/۱۸۶	۳/۴۸	۴/۹۰
ج۱	عوامل انسان محور فردی و گروهی	۳۸۴	۴/۴۰۰	۰/۳۶۸	۳/۲۰	۵/۰۰
ج۲	عوامل درون سازمانی	۳۸۴	۴/۳۵۵	۰/۴۰۶	۳/۲۲	۵/۰۰
ج۳	عوامل سخت‌افزاری و نرم‌افزاری	۳۸۴	۴/۲۹۲	۰/۳۶۵	۳/۶۰	۵/۰۰
ج۴	عوامل پشتیبانی و حمایت مالی	۳۸۴	۴/۲۶۸	۰/۳۷۱	۳/۴۰	۵/۰۰
ج۵	عوامل مدیریتی درون سازمانی	۳۸۴	۴/۴۰۴	۰/۳۴۶	۳/۴۳	۵/۰۰
ج۶	عوامل سیاسی‌کاری	۳۸۴	۳/۳۹۱	۰/۳۵۱	۳/۴۱	۵/۰۰
ج۷	عوامل اجتماعی فرهنگی	۳۸۴	۴/۳۶۳	۰/۳۹۹	۳/۶۰	۵/۰۰
د	شرایط مداخله‌گر (میانجی)	۳۸۴	۴/۷۰۹	۰/۲۱۳	۴/۲۵	۵/۰۰
د۱	مشکلات اقتصادی کلان	۳۸۴	۴/۷۱۱	۰/۲۲۰	۴/۱۴	۵/۰۰
د۲	مشکلات سیاسی کلان (بین‌المللی)	۳۸۴	۴/۶۹۷	۰/۲۶۹	۴/۰۰	۵/۰۰
د۳	مسائل قانونی حمایتی	۳۸۴	۴/۷۰۷	۰/۲۱۴	۴/۲۵	۵/۰۰
د۴	اثر نهادهای برون‌سازمانی	۳۸۴	۴/۷۰۸	۰/۱۸۰	۴/۲۲	۵/۰۰
د۵	اثر عوامل زیرساختی کشور	۳۸۴	۴/۷۰۳	۰/۲۱۶	۴/۴۰	۵/۰۰
د۶	مسائل محیطی فراسازمانی کلان	۳۸۴	۴/۷۱۲	۰/۲۰۸	۴/۱۷	۵/۰۰
ها	راهبردها	۳۸۴	۴/۷۱۵	۰/۱۵۴	۴/۳۰	۵/۰۰
ها۱	راهبردهای مدیریتی کلان	۳۸۴	۴/۷۰۹	۰/۱۶۳	۴/۲۸	۵/۰۰
ها۲	راهبردهای مدیریتی میانی	۳۸۴	۴/۷۲۵	۰/۲۳۶	۴/۳۷	۵/۰۰
ها۳	راهبردهای مدیریتی عملیاتی	۳۸۴	۴/۶۶۵	۰/۱۹۷	۴/۳۵	۵/۰۰
و	پیامدها	۳۸۴	۴/۷۰۶	۰/۲۱۸	۴/۳۴	۵/۰۰
و۱	پیامدهای فردی	۳۸۴	۴/۷۱۸	۰/۲۰۷	۴/۳۶	۵/۰۰
و۲	پیامدهای سازمانی	۳۸۴	۴/۷۲۰	۰/۲۲۸	۴/۲۴	۵/۰۰
و۳	پیامدهای زیرساختی	۳۸۴	۴/۷۲۷	۰/۲۶۹	۴/۲۲	۵/۰۰
و۴	پیامدهای اقتصادی	۳۸۴	۴/۷۰۸	۰/۲۰۶	۴/۱۹	۵/۰۰
و۵	پیامدهای حرفه‌ای	۳۸۴	۴/۷۱۲	۰/۲۴۷	۴/۴۵	۵/۰۰
و۶	پیامدهای اجتماعی	۳۸۴	۴/۷۳۱	۰/۲۱۹	۴/۳۲	۵/۰۰

که دارای بارهای عاملی کمتر از ۰/۵ بودند (با رنگ زرد مشخص شده‌اند چون بار عاملی گویه‌های مذکور نزدیک به ۰/۵ بودند) از مدل پژوهش حذف نشـــدند. در ادامه تجزیه و تحلیل پژوهش بر اســاس گویه‌های تأیید شـده صورت گرفت.

با توجه به مقادیر آلفای کرونباخ و پایایی مرکب (ترکیبی) گزارش شـــده در جدول (۳) همان طور که مشـاهده می‌شـود تمامی متغیرهای پنهان دارای مقدار آلفای کرونباخ بالای ۰/۷۵ می‌باشند که نشان‌دهنده این است که حیطه‌های مدل دارای پایایی مناسبی است. اگر اجزا در یک آزمون همبستگی داشته باشند ارزش آلفا افزایش می‌یابد.

اولین و ابتدایی‌ترین معیار برازش مدل ســـاختاری، ضرایب معنی‌داری است. با بررسی این معیار در هر یک

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

شکل ۲- بارعاملی، ضرایب مسیر و ضریب تبیین مدل اولیه

از مدل‌های مورد بررسی جدول (۴) نشان داده می شود که تمامی ضرایب معنی‌داری از ۲/۵۸ بیشتر هستند که این امر معنادار بودن تمامی روابط بین سازه ها را در سطح اطمینان ۹۹ درصد نشان می‌دهد.

شاخص (GOF) معیاری برای بررسی برازش کلی مدل جهت پیش‌بینی متغیر های درون‌زا می باشد. تنتهاوس و همکاران (۲۰۰۴) این معیار را به عنوان شاخصی مطمئن برای برازش کلی مدل پیشنهاد دادند. این شاخص، مجذور ضرب دو مقدار متوسط اشتراکی (Communality) و متوسط ضریب تعیین (R Squares Average) است.

$$GOF=\sqrt{average\ (Comunalitie)}*R^2$$

فرمول (۱-۴) فرمول محاسبه برازش کلی مدل در روش (PLS)

۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ به ترتیب به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی شده‌اند.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

جدول ۳- ضرایب پایایی پرسشنامه‌ها پس از حذف‌گویه‌های کم اعتبار پرسشنامه‌ی پژوهش

سازه‌های اصلی	تعداد گویه	آلفای کرونباخ	پایایی مرکب	آزمون آماری ابعاد (مقوله‌ها)	تعدادگویه (سؤال)	آلفای کرونباخ	پایایی مرکب
پدیده اصلی و مرکزی	۱۵	۰/۸۸۵	۰/۸۹۳	عوامل مدیریتیHSE	۷	۰/۸۵۲	۰/۸۳۶
				عوامل اقتصادی	۲	۰/۷۸۴	۰/۸۶۰
				عوامل ساختاری	۶	۰/۸۴۳	۰/۸۷۵
				عوامل قانونی	۵	۰/۷۸۵	۰/۸۳۸
				عوامل سیاسی	۵	۰/۸۰۲	۰/۸۶۲
شرایط علّی	۳۷	۰/۷۸۲	۰/۸۴۸	عوامل بین‌المللی	۴	۰/۸۴۰	۰/۸۸۴
				عوامل اقتصادی- اجتماعی	۹	۰/۶۹۲	۰/۸۷۵
				چالش‌های سازمانی توسعه HSE	۱۴	۰/۸۵۱	۰/۸۹۹
				عوامل انسان محور فردی و گروهی	۵	۰/۷۵۴	۰/۸۳۱
				عوامل درون سازمانی	۲	۰/۷۴۲	۰/۸۵۷
				عوامل سخت‌افزاری و نرم‌افزاری	۳	۰/۷۴۴	۰/۷۹۹
شرایط زمینه‌ای	۴۱	۰/۷۷۴	۰/۸۲۰	عوامل پشتیبانی و حمایت مالی	۱۱	۰/۷۷۸	۰/۸۱۴
				عوامل مدیریتی درون سازمانی	۱۳	۰/۸۴۶	۰/۸۰۸
				عوامل سیاسی‌کاری	۲	۰/۷۹۸	۰/۷۸۴
				عوامل اجتماعی فرهنگی	۵	۰/۸۲۸	۰/۸۷۳
				مشکلات اقتصادی کلان	۶	۰/۸۲۵	۰/۸۷۲
				مشکلات سیاسی کلان (بین‌المللی)	۷	۰/۷۶۸	۰/۸۵۲
شرایط مداخله‌گر (میانجی)	۳۰	۰/۷۹۸	۰/۷۸۴	مسائل قانونی حمایتی	۳	۰/۸۶۶	۰/۸۷۲
				اثر نهادهای برون‌سازمانی	۳	۰/۷۸۸	۰/۸۵۲
				اثر عوامل زیرساختی کشور	۵	۰/۸۸۲	۰/۸۸۴
				مسائل محیطی فراسازمانی کلان	۶	۰/۸۷۰	۰/۹۱۲
				راهبردهای مدیریتی کلان	۹	۰/۸۲۴	۰/۸۶۸
راهبردها	۲۸	۰/۷۶۲	۰/۸۱۸	راهبردهای مدیریتی میانی	۹	۰/۷۶۲	۰/۸۴۸
				راهبردهای مدیریتی عملیاتی	۱۰	۰/۷۵۰	۰/۸۲۱
				پیامدهای فردی	۳	۰/۸۷۶	۰/۸۶۲
				پیامدهای سازمانی	۵	۰/۸۷۰	۰/۸۸۲
پیامدها	۲۰	۰/۸۶۰	۰/۸۷۵	پیامدهای زیرساختی	۵	۰/۷۶۶	۰/۸۴۸
				پیامدهای اقتصادی	۴	۰/۸۰۸	۰/۸۱۲
				پیامدهای حرفه‌ای	۳	۰/۸۹۰	۰/۸۶۶
				پیامدهای اجتماعی	۳	۰/۷۸۶	۰/۸۲۸

همان‌طور که مشاهده می‌شود مقدار محاسبه شده برای GOF در این پژوهش برابر ۰/۶۸۶ اســـت و بنابراین می‌توان گفت برازش مدل کلی پژوهش ۰/۶۸۶ است.

Average (Comunalities) = ۰/۷۰۶

Average (R^2) = ۰/۶۶۷

GOF= ۰/۶۸۶ برازش کلی قوی

بحث

نتایج نشـــان داد که مقوله اصـــلی (پدیده مرکزی) «توسـعه‌ی مدل مدیریت HSE در باشـگاه‌های ورزشـی ایران»، متغیرهـای «مـدیریتی»، «ســـاختـاری» و «اقتصـــادی» می باشـــد. یعنی عوا مل « مدیریتی»، «ســاختاری» و «اقتصــادی» به عنوان عوامل اصــلی و مرکزی در تو سعه‌ی مدل مدیریت HSE در با شگاه‌های ورزشی کشور شناخته می‌شوند. پژوهشی که به بررسی پدیده اصـــلی و مرکزی و اســـتخراج مؤلفه‌های آن در مدیریت HSE در باشـگاه‌های ورزشـی کشـور ایران یا سایر سازمان‌ها و اماکن مرتبط پرداخته باشد، با مطالعه مبانی نظری و پژوهش‌های انجام شده، مشاهده نگردید، نتایج پژوهش در این قسـمت با نتایج پژوهش‌های وو و همکاران، آنتائو و همکاران، کومار و همکاران، فولر، پولن و همکاران، روبرتسـون و همکاران همخوان و هم راسـتا

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

جدول ۴- ضریب معنی‌داری روابط هریک از عامل‌های اصلی با یکدیگر و با زیر عامل‌ها

رابطه بین سازه‌ها با ابعاد (مقوله‌ها)	مقدار تی -T values	ضرایب مسیر	مقدار معنی‌داری -P values	نتیجه
پدیده اصلی و مرکزی >>> عوامل مدیریتیHSE	۴/۴۰۶	۰/۸۶۰	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
پدیده اصلی و مرکزی >>> عوامل اقتصادی	۶/۴۲۰	۰/۵۶۴	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
پدیده اصلی و مرکزی >>> عوامل ساختاری	۱۲/۹۸۴	۰/۸۷۶	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط علّی >>> عوامل قانونی	۲/۷۱۲	۰/۵۰۹	۰/۰۰۷	تأیید فرضیه
شرایط علّی >>> عوامل سیاسی	۴/۱۵۴	۰/۵۱۵	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط علّی >>> عوامل بین‌المللی	۴/۹۴۶	۰/۶۵۹	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط علّی >>> عوامل اقتصادی- اجتماعی	۵/۶۵۵	۰/۸۲۳	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط علّی >>> چالش‌های سازمانی توسعه HSE	۲۲/۹۶۰	۰/۸۳۶	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط زمینه‌ای >>> عوامل انسان محور فردی و گروهی	۱۴/۲۶۵	۰/۷۷۹	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط زمینه‌ای >>> عوامل درون سازمانی	۸/۵۴۴	۰/۸۵۱	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط زمینه‌ای >>> عوامل سخت‌افزاری و نرم‌افزاری	۴/۳۱۸	۰/۴۸۱	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط زمینه‌ای >>> عوامل پشتیبانی و حمایت مالی	۲/۸۰۶	۰/۵۴۴	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط زمینه‌ای >>> عوامل مدیریتی درون سازمانی	۸/۳۳۲	۰/۸۲۰	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط زمینه‌ای >>> عوامل سیاسی‌کاری	۳/۱۲۹	۰/۶۸۱	۰/۰۰۲	تأیید فرضیه
شرایط زمینه‌ای >>> عوامل اجتماعی فرهنگی	۵/۹۷۴	۰/۶۴۷	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط مداخله‌گر >>> مشکلات اقتصادی کلان	۳/۵۷۲	۰/۵۰۴	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط مداخله‌گر >>> مشکلات سیاسی کلان (بین‌المللی)	۶/۳۹۸	۰/۴۷۵	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط مداخله‌گر >>> مسائل قانونی حمایتی	۶/۱۳۶	۰/۷۴۶	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط مداخله‌گر >>> اثر نهادهای برون‌سازمانی	۱۷/۶۶۷	۰/۸۵۶	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط مداخله‌گر >>> اثر عوامل زیرساختی کشور	۱۴/۶۵۸	۰/۷۷۳	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط مداخله‌گر >>> مسائل محیطی فراسازمانی کلان	۴/۳۲۱	۰/۴۹۸	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
راهبردها >>> راهبردهای مدیریتی کلان	۶/۵۰۱	۰/۶۵۳	۰/۰۰۶	تأیید فرضیه
راهبردها >>> راهبردهای مدیریتی میانی	۲۴/۰۹۳	۰/۸۹۲	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
راهبردها >>> راهبردهای مدیریتی عملیاتی	۱۵/۴۱۹	۰/۸۲۶	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
پیامدها >>> پیامدهای فردی	۲۰/۷۳۲	۰/۸۴۶	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
پیامدها >>> پیامدهای سازمانی	۳/۱۱۵	۰/۶۴۷	۰/۰۰۲	تأیید فرضیه
پیامدها >>> پیامدهای زیرساختی	۴/۸۶۲	۰/۸۴۱	۰/۰۰۴	تأیید فرضیه
پیامدها >>> پیامدهای اقتصادی	۶/۷۰۲	۰/۶۴۲	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
پیامدها >>> پیامدهای حرفه‌ای	۹/۲۳۱	۰/۶۶۰	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
پیامدها >>> پیامدهای اجتماعی	۵/۳۳۵	۰/۵۸۶	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط علّی >>> پدیده اصلی و مرکزی	۳/۸۶۹	۰/۵۴۵	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
پدیده اصلی و مرکزی >>> راهبردها	۵/۳۶۴	۰/۶۵۶	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط زمینه‌ای >>> راهبردها	۳/۶۰۲	۰/۵۵۱	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
شرایط مداخله‌گر >>> راهبردها	۵/۰۳۷	۰/۶۶۲	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه
راهبردها >>> پیامدها	۱۴/۴۵۸	۰/۷۸۰	۰/۰۰۰۱	تأیید فرضیه

می‌باشد و پژوهشی که نتایجش مغایر با نتایج پژوهش حاضر باشد، مشاهده نگردید. در تبیین یافته‌های پژوهش می‌توان گفت که که با اهمیت‌ترین متغیرهای پدیده اصلی و مرکزی جهت «توسعه‌ی مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی ایران»، به ترتیب نظر پاسخگویان به پرسش نامه : عوامل ۱) اقتصادی؛ ۲) مدیریتی HSE و ۳) ساختاری مرتبط با خدمات مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی نیازمند یک ارتباط دو طرفه بین مشتریان و مدیران ارائه دهندگان خدمات HSE در با شگاه‌های ورز شی جهت بهره‌وری و تو سعه‌ی پایدار و سبز ا ست. مدیریت HSE در با شگاه‌های ورز شی جهت ارائه خدمات بهتر و مطلوب‌تر می‌توانند با مدیر یت و ارائه خدمات نوآورانه‌ی و ویژگی‌های جذاب با پیش‌بینی خطرات، بحران‌ها با کمک مدیریت HSE در با شگاه‌های ورز شی باعث تو سعه‌ی ملی و بین‌المللی خدمات خود و رضایت‌مندی بیشتر ورزشکاران و تماشاگران و

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

جدول ۵- مقادیر اشتراکی (Communality)

سازه‌ها	Communality	R^2
پدیده مرکزی	۰/۷۹۷	۰/۵۸۲
شرایط علّی	۰/۷۱۹	-
شرایط زمینه‌ای	۰/۶۷۲	-
شرایط مداخله‌گر	۰/۶۱۴	-
راهبردها	۰/۶۶۹	۰/۷۱۵
پیامدها	۰/۷۶۵	۰/۷۰۴
مقدار متوسط اشتراکی	۰/۷۰۶	۰/۶۶۷

مسئولیت‌پذیری کارکنان خود در ارائه خدمات باشند (۱۰). زیرا منابع انسانی از جمله عوامل اصلی شکل‌دهی به مزیت های رقابتی پایدار برای اماکن ورزشی و سازمان‌ها است. با توجه به اینکه در هر زمان از سال در سطح کشور چهار فصل، وجود دارد، جهت ارائه‌ی انواع خدمات متنوع در اماکن ورزشی یک مزیت عالی به‌شمار می‌آید (۱۱). لذا، با توجه به نتایج به دست آمده از پژوهش در این قسمت، به مدیران اماکن ورزشی توصیه می‌گردد که با اعمال توجه بیشتر به متغیرهای مذکور پدیده‌ی اصلی و مرکزی، سعی در بهبود و استفاده مطلوب از مقوله‌ها با بومی سازی و تو سعه‌ی فاکتورهای پدیده‌های اصلی و مرکزی مذکور جهت توسعه‌ی الگوی مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی نمایند.

نتایج نشان داد که ۵ متغیر: عوامل «قانونی»، «سیاسی»، «اقتصادی- اجتماعی»، «بین‌المللی» و «چالش‌های سازمانی توسعه HSE»، از متغیرهای پیش‌زمینه‌ای برای «توسعه‌ی مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی ایران» می‌باشند. یعنی عوامل «قانونی»، «سیاسی»، «اقتصادی- اجتماعی»، «بین‌المللی» و «چالش‌های سازمانی توسعه HSE»، به عنوان عوامل موجده (علّی) در توسعه‌ی مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی کشور، نقش ایفا می‌کنند. پژوهشی که به بررسی شرایط علّی (پیش‌زمینه‌ای) و استخراج مؤلفه‌های آن در مدیریت HSE باشگاه‌های ورزشی و یا سایر سازمان‌های پرداخته باشد، با مطالعه مبانی نظری و پژوهش‌های انجام شده، مشاهده نگردید. با این وجود در تعدادی از پژوهش‌ها، به برخی از مؤلفه‌های شناسایی شده اشاره شده است. در واقع، نتایج پژوهش در این قسمت با نتایج پژوهش‌های آنتائو و همکاران، پولن و همکاران، روبرتسون و همکاران همخوان و هم راستا می‌باشد و پژوهشی که نتایجش مغایر با نتایج پژوهش حاضر باشد، مشاهده نگردید. در تبیین یافته های پژوهش می‌توان گفت که یکی از با اهمیت‌ترین شرایط علّی جهت «توسعه‌ی الگوی مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی کشور» به ترتیب توجه به: ۱) «عوامل اقتصادی- اجتماعی»، ۲) عوامل«چالش‌های سازمانی تو سعه HSE»، ۳) «عوامل سیاسی» ۴) «عوامل بین‌المللی» و ۵) «عوامل قانونی»، مرتبط با تو سعه‌ی الگوی مدیریت HSE در با شگاه‌های ورزشی است. باشگاه‌های ورزشی جهت بقا و توسعه‌ی پایدار در محیط رقابتی امروز و ارائه خدمات مشتری‌مدارانه بهتر است با بهینه‌سازی مقوله‌های مذکور در ایجاد و توسعه‌ی باشگاه‌های ورزشی و تجربه مدیریت HSE در کشورهای پیشرو در جهت کسب مزیت رقابتی در بازار و جمعیت هدف خود استفاده نمایند و با حل و فصل مشکلات و چالش‌های سازمانی توسعه، زیست بوم مناسبی جهت رشد مدیریت HSE با گسترش ارتباطات ملی و بین‌المللی با مراکز دانش و اماکن ورزشی سبز اقدام نماید (۱۲). لذا، با توجه به نتایج به دست آمده از پژوهش در این قسمت، به مدیران باشگاه‌های ورزشی کشور توصیه می‌گردد که با اعمال و یا اصلاح قوانین و دستورالعمل‌های مختلف، سعی در بهبود شرایط علّی مذکور جهت استفاده بهتر و بیشتر از مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی کشور، نمایند. در

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

ادامه فصل، پیشنهادات کاربردی ارائه گردید.

نتایج نشـــان داد که عوامل مؤثر (شـــرایط زمینه‌ای) حاکم بر «توسعه‌ی الگوی مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی کشور ایران» شامل: «عوامل انسان محور فردی و گروهی»، «عوامل سخت‌افزاری و نرم‌افزاری»، «عوامل درون سـازمانی»، «عوامل پشـتیبانی و حمایت مالی»، «عوامل مدیریتی درون سـازمانی»، «عوامل سیاسی‌کاری» و «عوامل اجتماعی فرهنگی» می‌باشد. پژوهشـی که به بررسـی شـرایط زمینه‌ای و اسـتخراج مؤلفه‌های آن در مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی یا سایر سازمان‌های مرتبط با آن پرداخته باشد، با مطالعه مبانی نظری و پژوهش‌های انجام شده، مشاهده نگردید، با این وجود در تعدادی از پژوهش‌ها، به برخی از مؤلفه‌های شناسایی شده اشاره شده است. در واقع، نتایج پژوهش در این قسمت با نتایج پژوهش‌های پولن و همکاران، روبرتسون و همکاران همخوان و هم راستا می‌باشد. پژوهشـی که نتایجش مغایر با نتایج پژوهش حاضر باشد، مشاهده نگردید.

در تبیین یافته های پژوهش می‌توان گفت که با اهمیت‌ترین شـرایط زمینه‌ای جهت «توسـعه‌ی الگوی مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی ایران»، به ترتیب توجه به: ۱) عوامل درون سازمانی؛ ۲) عوامل پشتیبانی و حمایت مالی، ۳) عوامل انسـان محور فردی و گروهی، ۴) عوامل سـیاسـی‌کاری، ۵) عوامل اجتماعی فرهنگی، ۶) عوامل سخت‌افزاری و نرم‌افزاری و ۷) عوامل مدیریتی درون سـازمانی مرتبط با مدیریت HSE در باشـگاه‌های ورزشـی ایران اسـت. بنابراین هر اندازه اماکن ورزشـی و سـازمان با پشـتیبانی و حمایت مالی از امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری با رهبران شایسته‌ای برخوردار باشد، به همان میزان سایر عوامل مذکور بهبود می‌یابد. مشـاهده شـده اسـت در دورانی که مدیرانی توانمند و شایسته بر رأس امور اماکن ورزشی کشور بودند، عملکرد سـازمانی در بخش مدیریتی و رضـایت کلیه‌ی دسـت اندکاران مرتبط با مدیریت HSE ایران بهبود یافته است و همچنین نیروی انسـانی مناسـبی برای بخش‌های مختلف از جمله توسعه پایدار مدیریت HSE ایجاد شده بود (۱۳). از این‌رو پیشـنهاد می‌گردد که مدیران اماکن ورزشـی، سـعی در افزایش درگیری کارکنان در تمامی امور سـازمانی (از فرایند تصـمیم‌گیری گرفته تا ارزیابی عملکرد) با نخبگان مدیریت HSE، نمایند. همچنین مأموریت‌های روشـنی برای حمایت سـازمان خود در خصـوص اجرا و اعمال مؤلفه‌های مدیریت HSE در نظر بگیرند. لذا، با توجه به نتایج به دسـت آمده از پژوهش در این قسمت، به مدیران صنایع غذایی توصیه می‌گردد که با توجه به تعامل با عوامل انسان‌محور درون سازمان، پشـتیبانی و قوانین و دسـتورالعمل‌های مدیریتی عوامل کلان، کاهش بروکراسـی اداری سـعی در بهبود شـرایط زمینه‌ای (درون سـازمانی) و بهبود سـیاسـت‌گذاری‌های حمایتی و اعتباری در تمامی امور سـازمانی، جهت توسعه‌ی الگوی مدیریت HSE در اماکن ی تحت پوشش خویش گردند. در ادامه فصل، پیشنهادات کاربردی ارائه گردید.

با توجه به کدگذاری گزینشی بر اساس مدل اشتراوس و کوربین، مشـخص گردید که شـرایط مداخله‌گر (میانجی) حاکم بر «توسـعه‌ی الگوی مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی ایران»، «مشکلات اقتصادی کلان»، «مشکلات سیاسی کلان (بین‌المللی)»، «مسائل قانونی حمایتی»، «اثر نهادهای برون‌سـازمانی»، «اثر عوامل زیرسـاختی کشـور» و «مسـائل محیطی فراسـازمانی کلان»، می‌باشند. در نتیجه محیط بیرونی (خارجی)، به عنوان شـرایط مداخله‌گر (میانجی) توسـعه‌ی الگوی مدیریت HSE در باشـگاه‌های ورزشـی کشـور، شـامل: «مشکلات اقتصادی کلان»، «مشکلات سیاسی کلان (بین‌المللی)»، «مسـائل قانونی حمایتی»، «اثر نهادهای برون‌سازمانی»، «اثر عوامل زیرساختی کشور» و «مسائل محیطی فراسازمانی کلان»، بستری عام برای راهبردهای «کلان»، «میانی» و «عملیاتی» در «توسـعه الگوی مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی کشور» در کشور فراهم می‌آورند. پژوهشی که به بررسی شرایط مداخله‌گر (میانجی) و اسـتخراج مؤلفه‌های آن در مدیریت HSE باشگاه‌های ورزشی یا سایر سازمان‌های مرتبط با بخش درمان پرداخته باشـد، با مطالعه مبانی نظری و پژوهش‌های انجام شده، مشاهده نگردید. با این وجود در تعدادی از پژوهش‌ها، به برخی از مؤلفه‌های شـناسـایی

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

شده ا شاره شده ا ست. در واقع، نتایج پژوهش در این قسمت با نتایج پژوهش های عظیمی دلارستاقی و همکاران، ولایت‌زاده، گلابی و همکاران، براتچی و همکاران، همخوان و هم راستا می‌باشد. پژوهشی که نتایجش مغایر با نتایج پژوهش حاضر باشد، مشاهده نگردید. در تبیین یافته‌های پژوهش می‌توان گفت که با اهمیت‌ترین شرایط مداخله‌گر جهت «توسعه‌ی الگوی مدیریت HSE در با شگاه‌های ورز شی ایران»، به ترتیب توجه به: عوامل ۱) اثر عوامل زیرساختی کشور، ۲) مشکلات اقتصادی کلان، ۳) اثر نهادهای برون سازمانی، ۴) مسائل قانونی حمایتی، ۵) مسائل محیطی فراسازمانی کلان و ۶) مشکلات سیاسی کلان (بین‌المللی) مرتبط با محیط بیرونی مدیر یت HSE در با شگاه‌های ورز شی ک شور ا ست که در پژوهش حا ضر، مؤثر در بهبود محیط بیرونی مدیریت HSE در با شگاه‌های ورز شی ک شور، جهت د ستیابی به تو سعه‌ی بهتر الگوی مدیریت HSE در با شگاه‌های ورز شی کشور می‌گردد. در واقع این عوامل به عنوان بستر محیطی و زمینه‌ساز بهبود بخش مدیریت HSE در باشگاه‌های ورز شی کشور هستند که اگر شرایط مناسبی در تعامل محیط بیرونی، مشاوران و مدیران HSE با آن ها (مدیران اماکن ورزشی) حاکم باشد، می‌توان شاهد اعتلای الگوی مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی کشور بود (۱۴). از این‌رو پیشنهاد می‌گردد که مدیران و دست‌اندرکاران اماکن ورزشی با تقویت ارتباطات و رایزنی با محیط بیرونی مرتبط با شرایط مداخله‌گر (میانجی) مثبت، سعی در بهره‌گیری از گواهینامه‌ها و مشاوران متخصص و واجد شرایط مدیریت HSE نمایند تا در مواجهه با بحران های پیشرو، ارتقای فرهنگ عمومی، مشارکت کارکنان و برنامه‌های اجتماعی در سازمان خود موفق گردند.

نتایج نشان داد که راهبرد یا راهکار پیاده‌سازی سیاست‌ها در «توسعه‌ی الگوی مدیریت HSE در باشگاه های ورزشی ایران»، راهبرد های مدیریتی «کلان»، «میانی» و «عملیاتی» می‌باشد. یعنی راهبرد های مدیریتی «کلان»، «میانی» و «عملیاتی» کنش‌هایی برای تحقق «توسعه الگوی مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی کشور» هستند. پژوهشی که به بررسی راهبردها و استخراج مؤلفه‌های آن در زمینه‌ی الگوی مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی کشور یا سایر سازمان‌ها و صنایع مرتبط با آن پرداخته با شد، با مطالعه مبانی نظری و پژوهش‌های انجام شده، م شاهده نگردید، با این وجود در تعدادی از پژوهش‌ها، به برخی از مؤلفه‌های شنا سایی شده ا شاره شده ا ست. در واقع، نتایج پژوهش در این قسمت با نتایج پژوهش‌های پولن و همکاران، روبرتسون و همکاران و مارکیویسی همخوان و هم راستا می باشد. در تبیین یافته های پژوهش می‌توان گفت که با اهمیت‌ترین راهبرد ها جهت «تو سعه‌ی الگوی مدیریت HSE در با شگاه‌های ورز شی ایران»، به ترتیب : ۱) راهبردهای کلان؛ ۲) راهبردهای میانی و ۳) راهبردهای عملیاتی مرتبط با ارتقای توسعه‌ی الگوی مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی کشور، نیازمند اجرای راهبردهای چند جانبه و متقابل بین مدیران و کارکنان اماکن ورز شی و سیا ست‌گذاران کشور در این حوزه با مشتریان اماکن ورزشی، به منظور رسیدن به اهداف خود و افزایش کارایی و اثربخشی خود می باشد. از جمله راهبرد های این نظام، راهبرد های کلان: تعیین چشم‌انداز، مأموریت جهت تدوین نظام ملی مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی کشور با به‌روزرسانی تغییرات محیطی و نیازسنجی خدمات و تولیدات ملی و بین‌المللی در مدیر یت HSE کشور؛ راهبرد های میانی: ساختاربندی جامعه‌ی هدف و بخش‌بندی حوزه‌های فعالیت تخصصی با گسترش ارتباطات و ورود مدیران متخصص خلاق و راهبردهای عملیاتی: اعزام و تربیت مدیران و مشاوران، برگزاری همایش و سمینارهای ایده‌یابی مرتبط با مدیریت HSE ، هماهنگی و تعامل با دانشگاه ها و مراکز علمی و پژوهشی می‌باشد. از مباحث کلیدی در این مبحث آن است که اگر سازمانی در این مقوله (تعامل بین نظر و عمل) نتواند خود را با شرایط ویژه و انگیزشی آن‌ها تطبیق دهد، موجب بروز مشکلاتی در حوزه‌ی فعالیت خویش نظیر دست رفتن منابع مالی، مادی و انسانی ارزشمند و باتجربه و درنتیجه ناخوشنودی همگانی را سبب خواهد شد و آهنگ حرکت روبه جلو سازمان

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

(باشگاه ورزشی) را کند می‌نماید (۱۵).

نتایج نشـــان داد که پیامدهای «توســـعه‌ی الگوی مدیریت HSE در باشگاه‌های ورزشی ایران»، «پیامدهای فردی»، «پیامدهای سازمانی»، «پیامدهای زیرساختی»، «پیامدهای اقتصـــادی»، «پیامدهای حرفه‌ای» و «پیامدهای اجتماعی» می باشـــد. یعنی راهبردهای «کلان»، «میانی» و «عملیاتی» در «توســـعه‌ی الگوی مدیریت HSE در باشـــگاه‌های ورزشـــی کشـــور»، «پیامدهای فردی»، «پیامدهای ســـازمانی»، «پیامدهای زیرســـاختی»، «پیامدهای اقتصـــادی»، «پیامدهای حرفه‌ای» و «پیامدهای اجتماعی» را در پی خواهند داشـــت. پژوهشـــی که به بررســـی پیامدها و اســـتخراج مؤلفه‌های آن در استارت‌آپ‌های صنایع غذایی ایران یا سایر سازمان‌های مرتبط با آن پرداخته باشد، با مطالعه مبانی نظری و پژوهش‌های انجام شده، مشاهده نگردید، بـا این وجود در تعـدادی از پژوهش‌هـا، بـه برخی از مؤلفه‌های شناسایی شده اشاره شده است. در واقع، نتایج پژوهش در این قسمت با نتایج پژوهش‌های کومار و همکاران، پولن و همکاران، روبرتســـون و همکاران، همخوان و هم راســـتا می‌باشـــد و پژوهشـــی که نتایجش مغایر با نتایج پژوهش حاضر باشد، مشاهده نگردید. در تبیین یافته های پژوهش می‌توان گفت که که با اهمیت‌ترین پیامدهای «توســـعه‌ی الگوی مدیریت HSE در باشـــگاه‌های ورزشـــی ایران»، به ترتیب: ۱) پیامدهای اقتصـــادی؛ ۲) پیامدهای حرفه‌ای؛ ۳) پیامدهای زیر ساختی؛ ۴) پیامدهای سازمانی؛ ۵) پیامدهای فردی و ۶) پیامدهای اجتماعی مرتبط با ارتقای توســـعه‌ی الگوی مدیریت HSE در باشـــگاه‌های ورزشـــی کشـــور هستند. یعنی پیامدهای توسعه نقش مدیریت HSE در باشـــگاه‌های ورزشـــی؛ پیامدهای اقتصـــادی؛ پیامدهای حرفه‌ای و پیامدهای اجتماعی، فردی، ســـازمانی و زیرســـاختی در ایجاد و توســـعه مدیریت HSE در باشـــگاه‌های ورزشـــی تحت پوشـــش خود موجب افزایش رشـــد فنی و اطلاعاتی مدیران و کارکنان و گســـترش خدمات کارآفرینی در این حوزه با مشـــارکت فعال و ســـازمانی و فردی با مشـــاوران و ایجاد دانش جدید و مشارکت کارکنان مستعد، تصمیم‌گیری‌های سخت در شرایط و بحران‌های عدم قطعیت را امکان‌پذیر می سازد (۱۶)؛ پیامدهای اقتصـــادی موجب درآمدزایی پایدار، رونق در کسب و کارهای ورزشی کشور و افزایش و تنوع کســـب و کارهای مرتبط با آن می‌شـــود؛ پیامدهای اجتماعی: نظیر احداث اماکن ورزشـــی چند منظوره با هدف تقویت ارتباط اجتماعی و توسعه سرمایه اجتماعی و مســـئولیت‌پذیری کارکنان و مدیران اماکن ورزشـــی و پیامدهای حرفه‌ای: رونق و احیاء کســـب و کارهای ورزشی و میزبانی رویدادهای ورزشی بزرگ و بین‌المللی در کشـور با تأکید بر نوآوری، باورها و هنجارهای اعتماد ملی را در پی خواهد داشت.

نتیجه‌گیری

به طور کلی نتایج نشـــان می‌دهد که کلیه اقدامات بشـــر، از جمله فعالیت‌های صـــنعتی، عمرانی و ورزشـــی می‌باید در خدمت انسان و به منظور ارتقاء سطح زندگی مادی و معنوی او باشد. HSE علاوه بر چهارچوب انسانی و اخلاقی آن، از نظر اقتصـــادی نیز می‌تواند مد نظر قرار گیرد. بذل توجه به HSE از دیدگاه ورزشی و در عرصه رقابت‌های ورزشی و برخورداری از مزیت‌های رقابتی در ورزش عبارت اســـت از توجه به همه جوانب بهداشـــت، ایمنی و سلامت ورزشکاران و کسانی که در این محیط فعالیت دارند تا بهبود فرایندهای کاری در راســـتای افزایش عملکرد صورت گیرد. بنابراین پیشنهاد می شود که با تأمین کارآمدتر وظایف نیروی متخصص در تدوین مدل یکپارچه (HSE) در اماکن ورزشی، تلاش بیشتری صورت گیرد.

تقدیر و تشکر

این مقاله برگرفته از رساله دوره دکتری رشته مدیریت ورزشـــی دانشـــگاه آزاد اســـلامی واحد علی آباد کتول می‌باشد. بدین وسیله نویسندگان تشکر خود را از تمامی کســـانی که در پیشـــبرد اهداف رســـاله و پاســـخ به پرسش‌های مصاحبه یاری نموده‌اند، اعلام می‌دارند.

References

1. Abbaspour M, Karbassi AR, Khalaji Asadi M,

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

Moharamnejad N, Khadivi S, et al. Energy Demand Model of the Household Sector and Its Application in Developing Metropolitan Cities (Case Study: Tehran). Pol J Environ Stud. 2013;22(2):319-329.

2. Akhgar Eslamiye Z, Bahmanpour H, Mafi A, Abdi H, Emami F. Investigating health and environmental standards of sport complex management in Iran. Eur J Experim Biol. 2012;2(6):2166-2171.

3. Aksorn T, Hadikusumo BHW. Critical success factors influencing safetyprogram performance in Thai construction projects. Saf Sci. 2008;46 (4):709–727.

4. Alipour S, Karbassi AR, Abbaspour M, Saffarzadeh M, Moharamnejad N. Energy and Environmental Issues in Transport Sector. Int J Environ Res. 2011;5(1):213-224.

5. Alkhadim M, Gidado K, Painting N. Perceived crowd safety in large space buildings: the confirmatory factor analysis of perceived risk variables. J Eng Project Prod Manag. 2018;8(1):22-39.

6. Alpha Piper. A review of safety culture and safety climate literature for the development of the safety culture inspection toolkit- Health and Safety. Executive 2005 (Research Report 367).

7. Amir-Heidari P, Maknoon R, Taheri B, Bazyari M. A new framework for HSE performance measurement and monitoring. Saf Sci. 2017;100:157-167.

8. Amponsah-Tawiah K. Occupational health and safety and sustainable development in Ghana. Int J Bus Administ. 2013;4(2):74-78.

9. Anderson A, Dixon MA, Oshiro KF, Wicker P, Cunningham GB, Heere B. Managerial perceptions of factors affecting the design and delivery of sport for health programs for refugee populations. Sport Manag Rev. 2018.

10. Antao P, Calderon M, Puig M, Michail A, Wooldridge C, Darbra RM. Identification of occupational health, safety, security (OHSS) and environmental performance indicators in port areas. Safety Sci. 2016;85:266–275.

11. API (American Petroleum Institute), 2010. API Recommended Practice No. 754 (APIRP 754): Process safety performance indicators for the refining and petrochemical industries. American Petroleum Institute, USA.

12. Araujo D, Davids KW, Chow JY, Passos P, Raab M. The development of decision making skill in sport: An ecological dynamics perspective. In Perspectives on cognition and action in sport (pp. 157-169). Nova Science Publishers. 20009.

13. Arthur D. little, "The Strategic HSE Management Program Handbook", 53-57(2005).

14. Arthur-Banning SG, Jameyson D, Black K, Mkumbo P. An Epidemiology of Sport Injury Rates Among Campus Recreation Sport Programs. Rehabilitation. 2018;3(2):38-42.

15. Australian Sports Commission. Australian sports commission: Sporting clubs guide to a safe workplace. Safe Work Australia. 2013.

16. Babiak K, Trendafilova S. "CSR and Environmental Responsibility: Motives and Pressures to Adopt Green Management Practices." Corporate Soc Respons Environ Manag. 2011;18(1):11–24.

17. Ball DJ. Play and risk-In search of new ground. 2010.

18. Ball DJ. Policy issues and risk-benefit trade-offs of „Safer Surfacing" for children's playgrounds. Accid Analys Prev. 2004;35(4):417-424.

19. Bellamy LJ, Geyer TAW. Development of a working model of how human factors, safety management systems and wider organisational issues fit together. Health Saf Execut Res Rep. 2007;543.

20. Bernstein N. The co-ordination and regulation of movements. Oxford: Pergamon Press. 1967.

21. Bowlin WF. Measuring performance: an introduction to Data Envelopment Analysis (DEA). J Cost Anal. 1998;15(2):3–27.

22. Bowling A. Measuring Health: A Review of Quality of Life Measurement Scale. Open University Press, Buckingham. 1997.

23. Bradish C, Cronin JJ. Corporate social responsibility in sport. J Sport Manag. 2009;23(6):691-697.

24. Brar RS, Pathak A. Sports and environment. SOPAAN-II. 2016;1(1):7-11.

25. BSI, 2007. BS OHSAS 18001:2007 occupational health and safety management systems – requirements. BSI, London.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]